

at Vorherre maa vide, hvorfor den voksne Kvinde ikke maa have nogen længere Arbejdsdag end 12 Timer, men jeg tror ikke, at det egentlig er nødvendigt at henvende sig paa allerhøjeste Sted med Spørgsmaal i denne Henseende. Jeg tror nemlig, at der er mange i denne Sal, som ville være paa det rene med, at der ikke er nogen Grund til at betænke sig paa at forhindre, at Kvinders Arbejdskraft i Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder beslaglægges ud over de Kræfter, som vi allesammen vide, at en Kvinde kan være i Besiddelse af, og jeg mener, at en 12 Timers Arbejdsdag med en effektiv Arbejdstid af 10 Timer turde være fuldstændig tilstrækkelig i denne Henseende. Men hvis man skulde have teoretiske Betæneligheder, kan man jo se sig om, hvorledes det er i andre Lande, saa vil man finde, at man gennemgaaende har ment, at hun ikke skulde have Ret til at arbejde mere end 12 Timer med den fastsatte Hviletid. Naar man siger, at det i Danmark bør være Kvindernes egen Sag at bestemme, hvor meget de ville arbejde, og at de sikkert ikke vilde ønske nogen Begrænsning, hvis man spurgte dem derom, saa vil jeg sige, at det er muligt, dog ikke sandsynligt, men vi sidde jo her for at lovgive, og her sidde jo ingen Kvinder og stemme, og de, der ville spørge Kvinderne om det, ville vist ikke give dem Lejlighed og Ret til at stemme derom. Vi afgøre, hvorvidt vi anse det for forsvarligt, at en Kvinde arbejder i Fabrik mere end 12 Timer i Døgn, og hvis vi ikke finde det forsvarligt, saa forbyde vi det, og saa er det gældende Lov, men jeg tror dog, at det i saa Fald vil gaa for vore Kvinders Vedkommende her i Danmark, som det er gaaet i England og i andre Stater, hvor man har reguleret hendes Arbejdstid, at hun siger, at det var vel gjort. Der er jo næppe nogen her, som er ubekendt med, at den effektive Arbejdstid i Fabrikker og Værksteder ikke er over 10 Timer, og at Arbejdsdagens Maksimum er 12 Timer; naar vi tillade voksne Kvinder at have en Arbejdsdag paa 12 Timer og en effektiv Arbejdstid paa 10 Timer, saa tillade vi hende altsaa at arbejde ganske som voksne Mænd faktisk arbejde. Men det, som i Lovforslaget er foreslaaet som virkelig Indskrænkning i hendes Arbejde, er, at hun ikke maa arbejde om Natten, og jeg kan ikke se, at den Omstændighed, at vi sige, at voksne Kvinder ikke maa arbejde i Fabrikker mellem 8 Aften og 6 Morgen, er enstydigt med deres Umyndiggørelse. Hvis dette var Tilfældet, er der snart ikke noget Land i Eu-

ropa, hvor Kvinden ikke er umyndiggjort, thi jeg ved i Øjeblikket ikke noget Land, hvor den voksne Kvinde har Ret til at arbejde om Natten, saa i denne Henseende have vi hidtil været langt bag ud for andre Lande. Jeg tvivler overordentlig meget paa, at vi staa os ved at blive staaende paa dette Standpunkt, det kan i alt Fald efter min Mening kun være en ringe Tilfredsstillelse for os at danne en Undtagelse af Respekt for Kvinden. Jeg har ogsaa Respekt for Kvinden; jeg har lige saa megen Respekt for Kvinden som det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), men jeg respekterer Kvinden paa den Maade, at jeg vil beskytte hende mod en Udnyttelse af hendes Arbejdsevner ud over hendes Kræfter, og det er det eneste, som er tilsigtet; og det vil ikke kunne forhindre hende i at søge sit Erhverv, naar hun har en 12 Timers Arbejdsdag. Men jeg har ogsaa med Hensyn til Kvinderne over for det ærede Medlem for Odense det Haab, at vi en Gang skulle blive enige. Ganske vist er det jo muligt at jeg ikke kommer til at opleve Realisationen af mit Haab i denne Henseende, men jeg tror dog, at det ærede Medlem vil komme til en anden Erkendelse i denne Henseende. Da den nugældende Lov om Børns og unge Menneskers Arbejde var til Drøftelse her paa Rigsdagen i 1872, holdt det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds nemlig tilnærmelsesvis ganske den samme Tale om Børns Arbejde, som vi i Dag have hørt fra det ærede Medlem om Kvindernes Arbejde. Det ærede Medlem udtalte den Gang: „at det skulde bevises, at Børn have Skade af Fabrikarbejde, inden han gik med til Begrænsningen.“ I Dag har dog det ærede Medlem for Odense talt varmt og hjerteligt om Børns yderligere Beskyttelse, og om Forbud, indtil de vare færdige med deres Skolegang. Jeg tænker derfor, at der ikke skal gaa 27 Aar, men at den Dag snart vil komme, da det ærede Medlem for Odense vil tale lige saa varmt og hjerteligt for Kvindernes Beskyttelse — særlig naar Beskyttelsen kun gaar ud paa, at Kvinden ikke maa deltage i Natarbejde — som han i Dag har talt om Børnenes udvidede Beskyttelse. Det er jo dog en Trøst, at der er Fremgang i det, og jeg tror sikkert, at det ærede Medlem efterhaanden vil komme til at nære den samme Anskuelse om dette Forhold, som jeg nærer, en Anskuelse, som i øvrigt — det trøster jeg mig til at bevise — næres i de mest fremskredne Lande. Hvad nu Beskyttelsen for de voksne Mænd an-